

Dossier de Premsa

Estado de Malestar
(malestar_exhuberancia_anomalía)
María Ruido

Exposició / Projecte audiovisual

13 novembre 2018 - 13 gener 2019

Arts Santa Mònica / Espai Balcó

4a Edició del Premi de Videocreació

Coproducció de la Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya, Arts Santa Mònica - Departament de Cultura i LOOP Barcelona.

ÍNDEX

1. FITXA DE L'EXPOSICIÓ	3
2. EL PROJECTE	4
3. BIOGRAFIA DE MARÍA RUIDO	8
4. CRÈDITS	9

1. FITXA DE L'EXPOSICIÓ / PROJECTE AUDIOVISUAL

Estado de malestar (malestar_exhuberancia_anomalía)

María Ruido

En el marc del Festival LOOP Barcelona 2018

13 novembre 2018 - 13 gener 2019

Espai Balcó

En el marc del Festival LOOP Barcelona 2018, María Ruido estrenarà a l'Arts Santa Mònica el seu projecte. A partir d'alguns textos de Mark Fisher, Franco Berardi i Santiago López Petit, així com algunes converses amb filòsofs, psiquiatres i persones afectades o diagnosticades, especialment amb el col·lectiu d'activistes InsPiradas de Madrid, **Estado de Malestar (malestar_exhuberancia_anomalía)** es proposa com un assaig visual sobre la simptomatologia social i el patiment psíquic en temps del realisme capitalista, sobre el dolor que ens provoca el sistema de vida en què estem immersos i sobre quins llocs i accions de resistència i/o canvi podem construir per a combatre'l.

El seu treball presenta una anàlisi de l'ansietat col·lectiva, la depressió i les peculiars malalties del capitalisme. Al mateix temps, proporciona una visió de la tristesa generalitzada i desarticulada, que troba els seus millors pal·liatius en el consumisme i la farmacologia.

2. EL PROJECTE

“La privatització de l’estrès és un sistema de captura perfecte, elegant en la brutalitat de la seva eficàcia. El capital emmalalteix al treballador, i després les companyies farmacèutiques internacionals li venen drogues perquè se senti millor. Les causes socials i polítiques de l’estrès queden de banda mentre que, inversament, el descontent s’individualitza i s’interioritza”.

Mark Fisher, *Realisme capitalista*

Als anys 60, un grup d’artistes encapçalats per G. Richter i S. Polke encunyaren el terme *realisme capitalista* com a contraposició al denominat *realisme socialista*, i és aquest mateix terme el que reprèn l’escriptor i crític cultural britànic Mark Fisher, per articular una de les més precises i doloroses cròniques del nostre sistema de vida i feina i les seves conseqüències. Partint del llibre de Fisher, *Realisme capitalista* (2016) i de la seva anàlisi de la pressió i burocratització del semicapitalisme digital, d’aquell mirall crític que posa davant el “No hi ha alternativa” que va pronosticar la nouvinguda Margaret Thatcher el 1979, i especialment del seu capítol “La privatització de l’estrès”, aquest projecte proposa una anàlisi del malestar i les malalties pròpies del capitalisme informacional, d’aquesta tristesa general privatitzada i desarticulada, pal·liada amb el consumisme (ja ho advertia P.P. Pasolini...) i la farmacologia, i confrontada amb el “voluntarisme màgic”, epítom de la falsa autonomia liberal del “si vols, pots”.

Enfront la fàbrica i les seves institucions paral·leles de disciplina i concentració, les societats digitals –amb formes de producció i subjecció disperses i deslocalitzades– ja no tenen un fora del treball. En el món actual, el capitalisme neoliberal s’imposa sense pràcticament cap lloc que escapi a la seva ombra. Si en el 2011 vam sortir a les places per compartir el nostre malestar, en els últims anys les condicions del treball han empitjorat, i les nostres vides semblen haver reprès el rumb de la llar, convertint la precarietat no en un fet econòmic sinó en una condició vital: una vida on és impossible planificar ni fer plans a mig termini, una vida on estem obligats a conviure amb l’imprevist i on les noves polítiques de classe i de relació no semblen acabar de néixer enfront les velles estructures que fa temps ja estan mortes.

Si en el capitalisme fordista, com ens recorden Deleuze i Guattari, la malaltia social era l'esquizofrènia, en el postcapitalisme robotitzat i hiperburocratitzat (on l'horitzó que s'albira és el del post lloc de treball) la competitivitat constant i la vigilància sense fi ens converteixen en depressius, en anorèxics i bulímics. Com explica Franco Berardi "Bifo" en un text de 2006 titulat simptomàticament "L'epidèmia depressiva", enfront les malalties com les neurosis o les psicosis, les malalties del nostre temps són malalties de "l'acomodació", de la sobre resposta, de la disponibilitat absoluta: l'anorèxica o la bulímica temen no respondre al cos que es demanda d'elles, el vigorèxic mai és suficientment musculós i fort, i el depressiu o la depressiva ha descobert les seves debilitats, no se sent a l'alçada del que esperen d'ell/ella.

Els nostres cossos anòmals han experimentat l'horror del sistema, la seva violència estructural –pura necropolítica–, les seves trampes implacables i responen amb la fatiga, la immobilitat, la malaltia, el dolor crònic, les síndromes de sensibilització central. Responen amb allò que són els símptomes d'un malestar que va molt més enllà del fet biològic, que apunta a l'os d'allò que és social, d'allò col·lectiu.

El realisme va ser, ja des de les seves diferents etapes, una forma de codificar la realitat, una forma d'homogeneïtzar el que s'entenia per "real". El realisme burgès del XIX va construir una imaginari a la mida d'aquella classe social i del primer capitalisme, i les avantguardes van respondre amb noves formes i enquadraments que evidenciaven el marc polític en què s'amagava el realisme burgès.

Sembla més fàcil imaginar la fi del món que la fi del capitalisme, però ho és? El realisme capitalista ho absorbeix tot, inclús la nostra capacitat per a imaginar-nos fora d'ell, ho capitalitza tot i converteix aquest sistema en l'únic possible. No hi ha alternativa. No hi ha sortida. Les coses són com són... apropiant-nos a alguna cosa que no hauríem oblidar mai: el realisme és un estil, la realitat no "és", la realitat "es construeix".

Tot sistema ha tingut un principi i un final, però aquest sembla etern i ens està guanyant per la tristesa, el consumisme i la desarticulació, i com més deprimides, més endeutades i més soles estem, més fràgils som. Més malaltes. Sembla la tempesta perfecta, davant la qual, si volem sobreviure, hem de trobar les nostres formes d'engranatge polític, una nova crítica al realisme capitalista, una nova hegemonia radical, que ens faci prendre consciència que sí és possible un a fora, de que sí hi ha alternativa. Ha d'haver-hi perquè aquest sistema és una màquina de guerra, de malaltia i mort.

D'aquesta forma, a partir d'alguns textos de Mark Fisher, Franco Berardi "Bifo" i Santiago López Petit, així com d'algunes converses amb filòsofs, psiquiatres, infermers, sociòlegs... i sobre tot, amb amics i persones afectades i usuaris del sistema de salut mental i els seus limítrofs –especialment amb el col·lectiu d'activistes InsPiradas de Madrid-, Estado de Malestar (malestar-exhuberancia_anomalía) es proposa com un assaig visual sobre la simptomatologia social i el patiment psíquic en temps del realisme capitalista, sobre el dolor que ens provoca el sistema de vida en què estem immersos, i sobre quins llocs i accions de resistència i/o canvi podem construir per a combatre'l.

María Ruido

3. BIOGRAFIA DE MARÍA RUIDO

María Ruido és realitzadora, artista visual, investigadora i docent. Viu a Madrid i Barcelona, treballa com a professora al Departament d'Arts Visuals i Disseny de la Universitat de Barcelona, i és membre d'alguns grups d'investigació en torn la representació i les seves relacions contextuais.

Des de 1998, María Ruido ve desenvolupant projectes interdisciplinaris sobre la construcció social del cos i la identitat, els imaginaris del treball en el capitalisme postfordiste, i sobre la construcció de la memòria i les seves relacions amb les formes narratives de la història, i més recentment treballa en torn les noves formes dels imaginaris decolonials i a les seves possibilitats emancipatòries.

Entre les seves produccions destaquen els assajos documentals “La memoria interior” (2002), “tiempo real” (2003), “Ficciones anfibias” (2005), “Plan Rosebud” (2008), “ElectroClass” (2011), “Le rêve est fini” (2014), “L’œil impératif” (2015) i “Mater Amatísima” (2016). Ha rebut, entre d’altres, el Premio Generación 2003 (Categoría Audiovisuales) per “La memoria interior” o el Best International Feature Documentary Award en el New York International Independent Film & Video Festival 2009 pel film “Plan Rosebud 2”, i els seus assajos visuals estan en les col·leccions permanents del MNCARS, MACBA, CA2M, CGAC, el Archi OVNI o la Fundació CajaMadrid.

Ha participat, des de principis de 2000, en molts projectes expositius estatals i internacionals, així com en festivals de cinema i vídeo, circulant els seus treballs entre ambdues institucions, l’artística i la cinematogràfica.

4. CRÈDITS

EXPOSICIÓ

Arts Santa Mònica: 13.11.2018 – 13.01.2019

Producció: Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya, Arts Santa Mònica-Departament de Cultura i LOOP Barcelona.

ESTADO DE MALESTAR

(malestar_exhuberancia_anomalía)

és una pel·lícula de María Ruido

Amb les intervencions de: Alfredo Aracil, María Ruido, Guillermo Rendueles, Ada Vila, Max Mezzadri, Vivi Naharro, Marta Plaza, Flavia Ribes Renshaw, PAH-Valecas, InsPiradas, Flipas GAM, colectivos y personas participantes en el Orgullo Loco de Madrid el 20 de mayo de 2018 i Santiago López Petit

Amb textos de: “La epidemia depresiva. Una lectura de Cho” (2007) de Franco Berardi “Bifo”, “Hijos de la noche” (2014) de Santiago López Petit, “Realismo capitalista. ¿No hay alternativa?” (2016) de Mark Fisher y “Los fantasmas de mi vida. Escritos sobre depresión, hauntología y futuros perdidos” (2018) de Mark Fisher

Amb fragments de: “Notre Musique” de Jean-Luc Godard (2001), “Ombres chinoises” de Raoul Ruiz (1982), archivos Prelinger, archivo de la familia Bensai (Casablanca), “La porte” de Essedik Jeddi y Moncef Letaief en colaboración con los y las usuarias del Hospital Razi de Túnez (1980), “L’oeil impératif” de María Ruido (2015), “Armonías de Werckmeister” de Bela Tarr (2000) i “El cuerpo del delito” de La Rara Troupe (2017)

Muntatge i postproducció: Enrique Piñuel

Traducció: Franco Castignani

Música: Edredón

Postproducció so: Estanislao Elorza

Càmara: María Ruido

Guió i direcció: María Ruido

Gràcies a: Marta Plaza, Vivi Naharro y Flavia Ribes Renshaw del Colectivo InsPiradas de Madrid, Centro Social Autogestionado Transfeminista La Escalera Karakola (Madrid), Olaia Fernández, Ana Carralero, Colectivo Flipas GAM de Madrid, Centro Social Autogestionado Tres Peces (Madrid), Franco Castignani, Alfredo Aracil, Santiago López Petit, Sol Prado, Franco Berardi “Bifo”, La Virreina Centre de l’imatge (Barcelona), Guillermo Rendueles Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid), Mabel Tapia, Sara Buraya, Colectivo La Rara Troupe, MUSAC (León),

Belén Solá, Chus Domínguez, todos los y las participantes y colectivos del Orgullo Loco 2018 en Madrid, María Calvo, Caja Negra Editora, Edredón, Ada Vila, Fefa Vila, Max Mezzadri i Julián Mezzadri

XARXA DE CENTRES D'ARTS VISUALS DE CATALUNYA

Aquesta coproducció s'ensenyarà al diversos Centres de la Xarxa en formats expositius diferents i la realització d'activitats d'acompanyament específiques durant el transcurs del proper any 2019.

La Xarxa de Centres d'Arts Visuals de Catalunya està configurada per:

ACVIC. Centre d'Arts Contemporànies
Bòlit, Centre d'Art Contemporani. Girona
Centre d'Art Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat
Centre d'Art la Panera, Lleida
M|A|C Mataró Art Contemporani
Lo Pati Centre d'Art Terres de l'Ebre, Amposta
Centre d'Art Contemporani de Barcelona- Fabra i Coats
i el Centre d'Art de Tarragona.

ARTS SANTA MÒNICA

Exposicions

Coordinació general: Roger Vinent

Assistent de coordinació: Silja Pálmarsdóttir

Edicions: Cinta Massip

Direcció tècnica: Xavier Roca

Activitats

Coordinació general: Eva Ruiz

Àrea tècnica: Eulàlia Garcia

Administració

Responsable de gestió: Cristina Güell

Àrea d'exposicions: Mònica Garcia Bo

Secretaria de direcció: Chus Couso

Comunicació

Web i xarxes socials: Luis Villalón

Difusió: Juanjo Gutiérrez

Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat – Departament de Cultura

Àrea de Comunicació i Premsa

Mail: comunicacio_artssantamonica@gencat.cat

@artssantamonica

Web i Xarxes Socials: Luis Villalón Mail: villalon@gencat.cat | Tel.: (34) 93 556 53 14 (directe)

(34) 93 316 28 19 Ext.13441

Difusió: Juanjo Gutiérrez Mail: jgutierrezg@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 57 (directe)

(34) 93 316 28 10 Ext.13442

Arts Santa Mònica, Centre de la Creativitat

La Rambla 7 08002 Barcelona T 935 671 110 artssantamonica.gencat.cat **Entrada Lliure**

De dimarts a dissabtes d'11 h a 21 h Diumenges i festius d'11 h a 17 h Dilluns tancat

---